Dosarul nr. 21r-799/24 *(1-23189089-02-21r-18042024)*
Judecător: Alexandru Bogdan

***D E C I Z I E***
***În numele Legii***

29 ianuarie 2025 mun. Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Vitalie Budeci și Vladislav Schibin

A judecat în ordine de recurs, *în lipsa părților*, recursul declarat de reprezentantul instituției Penitenciare nr. 8 Bender, Sergiu Mîrzac și avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024 la demersul administrației Penitenciarului nr. 8 Bender, cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului Moisei Petru, născut la *****, –

***Termenul de examinare a cauzei:***
*Prima instanță: 29.12.2023 – 05.04.2024;*
*Instanța de recurs: 18.04.2024 – 29.01.2025;*
***Procedura înștiințării a fost legal executată.***

Asupra recursului declarat de reprezentantul instituției Penitenciare nr. 8 Bender, Sergiu Mîrzac și avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru-

***C O N S T A T Ă:***

**1.** La data 29.12.2023, către instanța de judecată a parvenit spre examinare demersul administrației Penitenciarului nr.8-Bender, cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal, în privința condamnatului Moisei Petru, născut la *****, originar din r-nul *****, or. *****, cetățean al R. Moldova.

Potrivit demersului, condamnatul Moisei Petru a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 martie 2021, în baza art. 188 alin. (2) lit. d), $192^1$ alin.(1), 70 alin.(3), 79, 84 alin.(1) Cod penal, fiindu-i

stabilită pedeapsă de 1 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, sentința fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16.11.2021.

Totodată, prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Central) din 27 decembrie 2019, a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit. c), d), 84 alin.1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de 180 ore, ulterior prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 23.09.2021, a fost admis integral demersul Biroului de Probațiune ***** și i s-a înlocuit pedeapsa sub formă de muncă cu închisoare pe un termen de 45 zile, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 29.11.2023, a fost admis demersul privind cumularea pedepselor penale, aplicate în privinţa deţinutului Moisei Petru, definitiv, în baza art. 84 alin. (1), (4) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa de 01 (unu) ani 45 (patruzeci şi cinci) zile închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, termenul executării pedepsei fiind calculat din data reţinerii - 22.09.2023, cu includerea în termenul de pedeapsă perioada aflării în stare de arest de la 21.02.2023 până la 06.08.2023.

Începutul termenului este 22 septembrie 2023, sfârșitul termenului 23 mai 2024.

La data de 21 decembrie 2023 a executat real 08 luni 16 zile, termen neexecutat real: 05 luni 01 zile Deținutul nu dispune de sancţiuni disciplinare, manifestă comportament adecvat faţă de angajaţii penitenciarului, nu a realizat programul individual de executare a pedepsei penale.

În demersul administrației penitenciarului se solicită înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în privința condamnatului Moisei Petru.

**2.** Prin *încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024,* s-a respins ca neîntemeiat demersul administrației Penitenciarului nr.8-Bender, cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului Moisei Petru.

**3.** *Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024 a declarat recurs directorul Instituției Penitenciare nr. 8 Bender, Sergiu Mîrzac, prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu rejudecarea cauzei şi pronunțarea unei noi hotărâri prin care demersul administrației Penitenciarului nr. 8 – Bender privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă deținutului Moisei Petru să fie admis.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- concluziile instanței sunt greșite, or, în opinia administrației penitenciarului, art. 92 Cod penal, în privința condamnatului Moisei Petru poate fi aplicat. Astfel, de către instanța de judecată în cadrul examinării cauzei nu s-a

ținut cont că, de către administrația penitenciarului au fost prezentate documente confirmative privind concluzia administraţiei locului de detenţie, precum că condamnatul întruneşte condiţiile art. 92 Cod penal. Deţinutul dat fiind caracterizat pozitiv de către membrii comisiei penitenciarului, deoarece nu dispune de sancţiuni disciplinare, manifestă comportament adecvat faţă de personalul penitenciar, nu manifestă interes faţă de jocurile de hazard, nu susţine subcultura criminală, nu a comis infracţiuni şi nici evadări în timpul executării pedepsei penale. Starea generală a sănătăţii este satisfăcătoare, nu necesită de îngrijire, fără invaliditate, nu este supus tratamentului forţat, respectă regimul igienic;

- nu este realizat programul individual de executare a pedepsei din motive independente de voinţa condamnatului. În prezent este inclus în cadrul programului destinat pregătirii condamnaţilor de eliberare condiţionată înainte de termen;

deţinutul Moisei Petru, potrivit formularului de stabilire a factorilor criminogeni şi protectivi, manifestă interes la activităţile educaţionale prin participarea la programe obligatorii, după eliberarea din detenţie deţine spaţiu de locuit, dispune de sprijin şi protecţie din partea familiei şi de abilităţi de gestionare a emoţiilor negative în eazuri excepţionale. Toate acestea au dus la concluzia membrilor comisiei penitenciarului că deţinutul Moisei Petru a stat pe calea corijării şi a fost caracterizat satisfăcător; Considerăm că concluzia instanţei privitor la comportamentul condamnatului, este una pripită şi unilaterală;

- instanţa de fond nefondat a ignorat argumentele reprezentantului administraţiei, comisiei penitenciarului menţionate mai sus, examinînd astfel cazul unilateral şi neobiectiv;

- consideră că, prevederile art. 92 Cod penal pot fi aplicate condamnatului Moisei Petru deoarece întruneşte condiţiile prezentului articol şi prin urmare, judecătorul de instrucţie urma să admită demersul administraţiei Penitenciarului nr. 8 - Bender, referitor la aplicarea în privinţa lui Moisei Petru a prevederilor art. 92 Cod penal.

*Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024 a declarat recurs și avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024 cu admiterea demersului administrației Penitenciarului nr. 8 Bender, cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului Moisei Petru.*

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- solicită să fie atrasă atenția la personalitatea condamnatului care, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și se caracterizează pozitiv;

- încheierea primei instanțe contravine legii materiale și procedurale aplicabile în speță, inclusiv practicii judiciare naționale și internaționale (jurisprudenței CtEDO), precum și reglementărilor internaționale, motive pentru care o consideră susceptibilă de a fi casată;

- prima instanță nu a examinat obiectiv motivele aduse în favoarea condamnatului dar s-a limitat a pune la baza arestării unele motive generale și abstracte, teoretice și iluzorii inexistente în fapt și fără a exista vre-o dovadă faptică a existenței unor asemenea motive;

- condițiile precare de detenție în Penitenciarul nr. 8 Bender sunt unanim cunoscute, reflectate în raporturile Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, printre care în special suprapopularea și starea igienică nesatisfăcătoare. Aceste circumstanțe, prezintă un risc ridicat pentru orice situație de focare de boli transmisibile;

- reducerea numărului de persoane în unitățile de detenție este, prin urmare, o modalitate cheie de a scădea riscul de consecințe ireversibile asupra sănătății sau decesul persoanelor din închisoare, inclusiv a personalului din închisori, din cauza unei situații de urgență.

**Procedura înștiințări legale a fost executată.**

**4.** Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 8 Bender, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursurilor declarate și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe.

Ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

**5.** Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge recursul declarat de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 8 Bender și de avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru împotriva încheierii Judecătoriei Anenii*

*Noi, sediul Bender  din 05 aprilie 2024, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerente.

**5.1.** În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

**5.2.** În conformitate cu art. 92 Cod Penal, (1) În privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvîrşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinînd cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară. (2) Înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă şi jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune gravă. (3) La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă, instanţa de judecată poate alege orice pedeapsă mai blîndă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. (4) La înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, instanţa de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligaţiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

Colegiul Penal notează că, la soluționarea chestiunii prevăzută de pct. 2) alin. (1) art. 469 din Codul de procedură penală şi art. 92 din Codul Penal, instanţa de judecată va ţine seama de faptul că înlocuirea pedepsei închisorii cu o altă pedeapsă mai blândă poate avea loc numai în privinţa condamnaţilor care execută pedeapsa pentru săvârşirea unor infracţiuni uşoare, mai puţin grave sau grave, indiferent dacă este sau nu reparată dauna cauzată prin infracţiune.

Ca pedeapsă mai blândă, în raport cu închisoarea în sensul legii, se înţeleg alte categorii de pedepse principale enumerate în alin. (1) art. 62 din Codul Penal.

În conformitate cu art. 266 alin. (1), (3) Cod de Executare, (1) În cazul în care condamnatul întruneşte condiţiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administraţia locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărîre privind propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă

cu o pedeapsă mai blîndă sau privind refuzul în acest sens. (3) În cazul în care administraţia locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanţa de judecată.

Iar, potrivit art. 267 Cod de Executare, (1) La demersul pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condiţiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanţa de judecată respinge demersul pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanţă la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămînerii definitive a hotărîrii. În cazul refuzului liberării condiţionate a condamnatului la detenţiune pe viaţă, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decît peste 3 ani de la data adoptării hotărîrii de refuz a instanţei.

**5.2.1.** Din materialele cauzei, instanța de recurs reține că, prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 27 decembrie 2019, Moisei Petru a fost recunoscut vinovat: în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) și art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumul parțial, i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Tot el, prin sentința Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 05 martie 2021, Moisei Petru a fost recunoscut vinovat: în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3), 79 Cod penal, și i s-a stabilit pedeapsa 3 luni închisoare; și în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 1921 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3), 79 Cod penal, și i s-a stabilit pedeapsa 1 an închisoare. În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin absorbirea pedepsei mai uşoare de pedeapsa mai gravă, i s- a stabilit pedeapsa definitivă de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 23 septembrie 2021, a fost admis integral demersul Biroului de Probaţiune Căuşeni cu privire la înlocuirea pedepsei penale. Pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii neexecutată în mărime de 180 ore, aplicată prin sentinţa Judecătoriei Căuşeni (sediul Central) din 27 decembrie 2019, a fost înlocuită cu închisoare pe un termen de 45 zile, de la reținere.

Din materialele prezentate instanţei urmează că, începutul termenului de pedeapsă începe cu data 22.09.2023 și până la 23.05.2024.

Conform concluziei membrilor comisiei Penitenciarului nr. 8-Bender din 21 decembrie 2023, şi raportului de evaluare privind comportamentul condamnatului prezentat, se deduce că condamnatul Moisei Petru este caracterizat pozitiv, nu are sancțiuni disciplinare.

Potrivit informației anexate despre antecedentele penale a lui Moisei Petru, se atestă că în privința ultimului anterior au mai fost intentate cauze penale.

**5.3.** În consecința circumstanțelor relevate supra, Colegiul Penal verificând materialele cauzei în coraport cu argumentele de recurs invocate în vederea admiterii demersului cu privire la aplicarea prevederilor art. 92 Cod Penal în privința condamnatului Moisei Petru, conchide că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului nu este posibilă, de vreme ce, anterior în privința lui Moisei Petru a fost stabilită pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității, însă acesta s-a sustras de la executarea acestei pedepsei, nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, ceea ce condiționează concluzia că, nu s-a pus pe calea corijării și corespunzător nu întrunește condițiile pentru a-i putea fi aplicate prevederile art. 92 Cod Penal.

**5.3.1.** Astfel, instanța de recurs va respinge ca nefondate alegațiile recurenților potrivit căreia, condamnatul Moisei Petru a întrunit toate condițiile prevăzute la art. 92 Cod Penal, or, la moment, înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului Moisei Petru nu este posibilă şi, prin urmare, cererea acestuia este înaintată prematur.

În acest context, Colegiul Penal apreciind circumstanţele şi împrejurările comiterii faptei pentru care a fost condamnat, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelaţie cu *comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei*, *atitudinea lui faţă de faptă şi pedeapsă, consideră că,* condamnatul la moment, nu poate beneficia de înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod Penal.

Totodată, Colegiul Penal menționează că, aplicarea prevederilor art. 92 Cod Penal şi anume înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă este un drept al instanţei şi nu o obligaţie.

Înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentinţa de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv, dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare.

**5.4.** Astfel, Colegiul Penal reieșind din caracterul, natura şi rezonanţa faptelor comise de condamnat, de comportamentul condamnatului pe durata executării pedepsei, fiind sancționat disciplinar de nenumărate ori pe parcursul detenției sale are suficiente temeiuri de a presupune că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsa închisorii cu o pedeapsă mai blândă în privinţa acestuia, la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacţie de dezaprobare generală puternică din partea societăţii civile, astfel încât într-o asemenea situaţie continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

Potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral, cât şi din punct de vedere educaţional.

**5.4.1.** Colegiul Penal conchide despre necesitatea respingerii cererii de recurs declarată împotriva încheierii instanței de fond, or, instanța de recurs a stabilit că corectarea condamnatului și reintegrarea acestuia în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise și cu personalitatea condamnatului, iar înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă nu va fi o măsură echitabilă în raport cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

Prin urmare, Colegiul Penal analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului Moisei Petru privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod Penal și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului, totalitatea circumstanțelor și condițiilor în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului se atestă că corijarea condamnatului și atingerea scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod Penal pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentința de condamnare.

**6.** Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal va respinge recursurile declarate de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 8 – Bender și de avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

**7.** În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod de Procedură Penală al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

***D E C I D E:***

*Recursurile declarate de reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 8 – Bender și de avocata Marina Frecauțan în interesele condamnatului Moisei Petru împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 05 aprilie 2024* potrivit căreia s-a respins demersul administrației Penitenciarului nr. 8-Bender, cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința condamnatului Moisei Petru, ca fiind neîntemeiat, *se respinge ca fiind nefondat, menținând hotărârea atacată fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

***Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu***

***Judecător: Vitalie Budeci***

***Judecător: Vladislav Schibin***